

Kunnskapsdepartementet
Att: Ann Kristin Nilsen
Postboks 8119. Dep
0032 OSLO

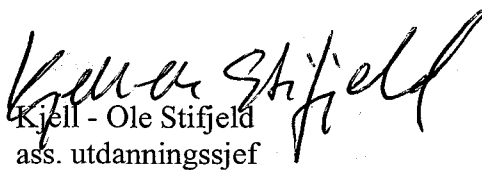
Høringsuttalelse angående opprettelse av nasjonal enhet for karriereveiledning

Det vises til brev 24.06.09 vedrørende høring – forslag om opprettelse av nasjonal enhet for karriereveiledning.

Vedlagt er høringsuttalelse behandlet og vedtatt at fylkesrådet i Nordland den 8. september i år. Uttalelsen er også etter avtale sendt via e-post.

Saken vil videre bli behandlet den 29. september av fylkestinget som vil gjøre en endelig beslutning i saken. Vedtak her vil bli ettersendt på e-post.

Med vennlig hilsen

Kjell - Ole Stifjeld
ass. utdanningsjef

Inger Lise Pettersen

FYLKESTINGSSAK

Saksnummer	Utvalg/komite	Møtedato
124/09	Fylkestinget	29.09.2009

Høring: Forslag om opprettelse av nasjonal enhet for karriereveiledning

Sammendrag

Kunnskapsdepartementet vurderer å opprette en nasjonal enhet for karriereveiledning. Forslag til organisasjonsmodell, styringsform, mandat og ressursbehov er beskrevet i egen rapport utarbeidet av Vox¹. Formålet med et nasjonalt fagorgan er å være et kunnskapssenter for karriereveiledning i Norge og bidra til utvikling av kvalitet i alle ledd av tjenesten. Fagorganet skal arbeide for å integrere et livslangt perspektiv i karriereveiledningstjenesten og bidra til å utvikle en gjenkjennbar tjeneste i fylkene.

Partnerskap for karriereveiledning i Nordland, som består av Nordland fylkeskommune, NAV, NHO, LO, KS og fylkesmannen, har drøftet saken. Uttalelsen herfra er vektlagt når det gjelder fylkesrådets vurderinger og ei positiv innstilling fra Nordland fylkeskommune om etablering av et slikt nasjonalt fagorgan.

Bakgrunn

Forslag om etablering av en nasjonal enhet for karriereveiledning har vært belyst i flere nasjonale rapporter og stortingsmeldinger I St.prp.nr (2008-2009) framgår at det er et mål å bedre systemet for karriereveiledning og gjøre dette mer tilgjengelig for flere. Departementet forutsetter at det er nødvendig med en nasjonal koordinering av karriereveiledningen for å sikre at behovet til den enkelte, arbeidslivet og samfunnet blir tatt hånd om. Vox fikk i oppdrag å vurdere saken nærmere under følgende forutsetninger:

En ev. nasjonal koordineringsfunksjon skal være en felles ressurs som skal:

- Bidra til at kvalitet i karriereveiledning som foregår i ulike deler av utdanningssystemet, i arbeidslivet, gjennom NAV og i frivillig sektor
- Fremme kompetanseutvikling for de som jobber med karriereveiledning
- I samarbeid med relevante aktører fremme tilgang til veiledning for de utenfor arbeidslivet
- I samarbeid med relevante aktører forbedre innvandreres tilgang til karriereveiledning, herunder arbeidsinnvandrere

¹ Vox er en egen etat underlagt Kunnskapsdepartementet. Vox arbeider for økt deltakelse i samfunns- og arbeidslivet ved å heve kompetansenivået hos voksne.

- Samordne informasjon om internettbaserte tjenester rettet mot karriereveiledere og publikum og ta initiativ til utviklingsarbeid på området
- Følge med i, og spre informasjon om internasjonal utvikling på feltet
- Fremskaffe statistikk og data og forskning om effekten av karriereveiledning

Vox har utarbeidet rapport om "Nasjonal fagorgan for karriereveiledning" med forslag til organisasjonsmodell, styringsform, mandat og ressursbehov. Rapporten er vedlagt saken.

Opprettelse av nasjonal enhet for karriereveiledning - sammendrag av forslag i utredningen

Organisering og styringsform

Det foreslås etablert et eget fagorgan med et tilknyttet bredt sammensatt tverrsektorielt forum. Forumet forutsettes å være representert av involverte direktorater, partene i arbeidslivet, KS, høyskolesektoren, karrieresentre, fylkeskommuner, frivillige organisasjoner, fagorganisasjoner mfl.

Fagorganet underlegges Kunnskapsdepartementet (KD) og Arbeids- og Inkluderingsdepartementet (AID) og får oppdragsbrev fra begge. Det plasseres i nivå med Utdanningsdirektoratet (Udir), Arbeids- og velferdsdirektoratet (Audir) og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (Imdi). Fagorganet foreslås organisert som en del av Vox.

Mandat

Nasjonalt Fagorgan skal i samarbeid med nasjonalt forum for karriereveiledning, direktoratene og andre nasjonale og lokale aktører bidra til utvikling på fagfeltet. Organet skal utrede saker til vedtak i departementene innenfor sitt fagområde i samarbeid med feltets aktører. Organet har ansvar for nasjonalt forum for karriereveiledning og lede møtene i forumet.

Formål

Fagorganet skal være et kunnskapssenter for karriereveiledning i Norge og bidra til utvikling av kvalitet i alle ledd av tjenesten. Dette inkluderer tilbudet til brukere i førsteleddet i alle sektorer til utdanningstilbud for veiledere i høyskoler og universitet. Fagorganet skal arbeide for å integrere et livslangt perspektiv i karriereveiledningstjenesten og bidra til å utvikle en gjenkjennbar tjeneste i fylkene.

Oppgaver

- Forberede nasjonale og tverrfaglige saker innen karriereveiledning for departementene etter samordning med berørte direktorater og universitets- og høyskolesektoren
- Samarbeide med et nasjonalt forum for karriereveiledning og lede møter i forumet
- Bidra til styrking av karriereveiledningen som fagfelt ved å bidra til økt forskning og systematisk kompetanseutvikling av aktører i feltet
- Være en faglig støtte for de lokale partnerskapene for karriereveiledning og de underliggende karriereveiledningssentrene og deres samarbeidspartnere
- Fremme utvikling på alle nivåer av fagfeltet ved blant annet nettverksarbeid og annen form for erfaringsutveksling og utviklingsinitiering
- Ha tett kontakt med internasjonale aktører på feltet

Ressursbehov

Det anslås behov for 12 stillinger (4 stillinger faglig utviklingsarbeid, 3 stillinger drift nettverk og annet utadrettet arbeid, 2 stillinger til dokumentasjon, analyser, kartlegging av relevant forskning og 3 stillinger til interne funksjoner som ledelse, økonomi, budsjett med mer). Årlige kostnader: 8. 4 mill kr. I tillegg 2, 5 mill kr til konferanser, arrangement av nettverk/fora

Tilbakemelding til Kunnskapsdepartementet - innhold høringsuttalelsen

Kunnskapsdepartementet har spesielt bedt om tilbakemelding på følgende:

- Behov for opprettelse av en slik enhet
- Synspunkter på den organisatoriske plasseringen av organet
- Behovet for et kontakt- og dialogforum

Fylkesrådet har lagt dette til grunn for høringsuttalelsen. Høringsfrist er 7. september.

Problemstilling

Nordland fylkeskommune og partnerskap for karriereveiledning i fylket har tidligere gitt uttrykk for behov for en tverrsektoriell tilnærning til arbeidet – både lokalt, regionalt på fylkesnivå og nasjonalt. I felles brev fra fylkesrådsleder og NAV direktør til AID og KD i juni 2007 ble det gitt støtte til igangsatt arbeid med å etablere et nasjonalt koordinerende organ. Det ble her pekt på behov for en enhet som kunne være et ledende kompetansemiljø, utarbeide kompetanse- og kvalitetsstandarder og være en pådriver og samarbeidspart i forhold til fylkesvise partnerskap.

Problemstillinger kan spesielt være hvordan en nasjonal koordineringsfunksjon skal være organisert og hvor stor enheten skal være. Hva er fylkene mest tjent med: et nasjonalt sekretariat eller fagorgan? En rådgivende og/eller en utøvende funksjon som også har forvaltningsansvar? På hvilket nivå skal enheten ligge når det gjelder sentrale styringslinjer: på nivå med direktoratene (slik det foreslås i tredningen) eller underlagt disse?

Det er i dag flere instanser som har en rolle/et ansvar for karriereveiledning. *Udir* har fram til nå vektlagt arbeid med rådgivning i skolen. Direktoratet har i liten grad hatt en tilnærming der behov og utfordringer for karriereveiledning i et livslangt perspektiv (unge og voksne i/utenfor arbeidslivet) ivaretas. Nasjonale stimuleringsmidler til partnerskap for karriereveiledning kanaliseres imidlertid herfra. Etablering av regionale partnerskap og karrieresentrenes arbeid for å styrke rådgivningsarbeidet i ungdomsskolen ligger til grunn.

Vox har ikke en rolle når det gjelder karriereveiledning i skolen men arbeider for økt deltakelse i samfunns- og arbeidsliv ved å heve kompetansenivået hos voksne. I dette ligger også at voksne skal få et helhetlig tilbud om karriereveiledning og realkompetansevurdering.

Avdir hadde for noen år tilbake (gjennom tidligere Aetat) et hovedansvar når det gjaldt yrkes- og utdanningsveiledningen. I dag har direktoratet en mer uklar rolle på området. Målsettinger som ligger i NAV-reformen om å få flere i arbeid og aktivitet omfatter imidlertid også behov for god karriereveiledning. *Avdir* har slik støttet opp om flere nasjonale prosjekter – ikke minst arbeidet i Nordland med etablering av karrieresentre. *Avdir* har videre en nasjonal koordineringsrolle når det gjelder å følge opp sentral avtale mellom KS og AID – inkludert underliggende fylkesvise avtaler der felles mål er å få flere i utdanning og arbeid gjennom god samordning av arbeidsmarkeds- og utdanningspolitikken. Karriereveiledning inngår her som et sentralt samarbeidsområde.

Mange fylker har eller er i ferd med å etablere karrieresentre. Involverte i fylkene har sett behov for en viss samordning og erfaringsdeling ut fra målet om en mer gjenkjennbar tjeneste. I mangel på nasjonal koordinering av dette arbeidet, har fylkene selv etablert et mer uformelt nettverk. Dette har så langt vært koordinert av kontaktpersoner fra 4 fylker - inkludert Nordland.

Det tilrås i rapporten at *Vox* får tillagt ansvar for den nasjonale koordineringsfunksjonen. Partnerskap for karriereveiledning i fylket som består av Nordland fylkeskommune, NAV, NHO, LO, KS og fylkesmannen, har drøftet saken og tilrår at en nasjonal koordineringsfunksjon legges til *Avdir*.

Vurderinger

Generelt til rapporten

Fylkesrådet mener det er positivt at det legges fram et konkret forslag til opprettelse av en nasjonal enhet for karriereveiledning. Rapporten er imidlertid mangelfull ved at den i liten grad har belyst ulike organisasjonsmodeller og drøftet konsekvensene av disse. Alternative modeller som for eksempel et nasjonalt samarbeidsråd med tilknyttet sekretariat, kompetansesenter eller fagorgan burde slik vært nærmere drøftet.

Organisering og oppgaver

Skisserte oppgaver når det gjelder mandat til fagorganet ivaretar tidligere innspill fra fylkeskommunen og partnerskap for karriereveiledning i Nordland². Når det gjelder kompetanseutvikling og forskning, vil avklaringer mellom Udir, høyskolesektoren/KD og fagorganet være påkrevd. Det er unødvendig at organet skal overta oppgaver som andre har i dag.

Det foreslås at tildeling av sektornøytrale statlige tilskudd til partnerskapene og karrieresentrene bør gjøres av fagorganet. I dag gis det kun midler fra KD – via Udir. Det kan være vanskelig å se hva som kan være sektornøytrale tilskudd. Det kan være uheldig at fagorganet får forvaltningsoppgaver som andre har i dag – eller som det kan være naturlig å legge til en allerede etablert instans.

Fylkesrådet er enig i at det er viktig med nær link både til AID og KD. Om fagorganet skal ligge på nivå med direktoratene eller på nivå under disse, må imidlertid vurderes. I forhold til høyskolesektoren vil det ikke være naturlig med en organisatorisk plassering under direktoratene. På en annen side er det ikke behov for å etablere et nytt direktorat. Alternativt kan man også tenke at noen oppgaver legges til et fylke eller en høyskole. Av hensyn til nasjonal forankring, skisserte oppgaver og legitimitet i arbeidet, støtter imidlertid fylkesrådet at en nasjonal koordineringsfunksjon legges til en allerede etablert nasjonal instans som har et ansvar for feltet.

Fylkesrådet mener det er viktig at fagorganet har ei brei tilnærming til arbeidet. Det betyr også god kunnskap om arbeidsmarkeds- og sysselsettingssituasjonen. Udir gir i dag føringer når det gjelder fylkenes arbeid med partnerskap for karriereveiledning og forvalter tilskudd til formålet. Selv om man så langt ikke har arbeidet med karriereveiledning i et livslangt perspektiv mot fylkene, kan dette endres. Det er likevel en viss fare for at om funksjonen blir lagt til dette direktoratet, vil det bli oppfattet for snevert. Udir vil uansett ha en viktig rolle i forhold til arbeidet knyttet til skolen.

Vox har et livslangt perspektiv i arbeidet og inngår ikke i noen direkte styringslinje for grunnopplæringen, universitets- og høyskolesektoren eller NAV. Etaten kan slik ha en nøytral rolle i koordineringen mellom sektorene. På den andre siden er ikke Vox involvert i arbeid med feltet i grunnopplæringen noe som kan være en ulempe både når det gjelder kunnskap om feltet og legitimitet i arbeidet.

Avdir har et helhetlig ansvar for sysselsettingen der forebyggende arbeid med god karriereveiledning fra grunnskolen er et viktig grunnlag. Fylkesrådet mener derfor det bør vurderes å legge fagorganet til Avdir som et alternativ til Vox. Det bør videre vurderes å legge enheten desentralisert til et fylke. I Nordland har man lang og brei erfaring fra arbeid med etablering av en livslang tjeneste for karriereveiledning.

² Brev fra fylkesrådsleder og NAV-direktør til Kunnskapsdepartementet og Arbeids- og Inkluderingsdepartementet den 4. juni 2007.

Størrelse nasjonal enhet - økonomi

Fylkesrådet mener skissert størrelse på et nasjonalt organ er forholdsvis stor og vil kreve mye ressurser (bortimot 11 mill kr). Dette må ikke gå på bekostning av mulighetene fylkene har til å få tilstrekkelig rammevilkår til å ha en operativ og kvalitetsmessig god tjeneste. Fylkeskommunene har så langt tatt et hovedansvar for finansiering av karrieresentrene. NAV bidrar i varierende grad med økonomi. Til illustrasjon vil en fullt utbygd tjeneste – med 9 regionale karrieresentre i Nordland koste ca 16 mill kr. Fylkeskommunal finansiering er forutsatt til ca 60 % - dvs bortimot 10 mill kr f.o.m. 2010. I dag bidrar KD, via Udir med 1,42 mill kr i stimuleringsstilskudd til formålet. Mao: gapet er stort. I Nordland mangler fortsatt avklaring når det gjelder finansiering via NAV. Lokale NAV ledere og NAV på fylkesnivå peker samtidig på viktigheten av tjenesten for å nå målsettinger med NAV-reformen og arbeider med å finne økonomiske løsninger for spleiselag. Det vil være en sentral oppgave for et nasjonalt fagorgan å arbeide for at AID kan bidra til at NAV får muligheter for å bidra økonomisk.

Behov for et kontakt- og dialogforum

Fylkesrådet mener det er viktig at arbeidet med karriereveiledning skjer tverrsektorielt på nasjonalt nivå – på samme måte som regionale partnerskap i fylkene/regionene arbeider. Det betyr også samarbeid mellom likeverdige parter. I tillegg til departement, direktorat, NAV og Vox, vil partene i arbeidslivet, høyskolesektoren og representanter fra regionale partnerskap være sentrale i arbeidet. Fylkeskommunene og partnerskapene må være bredt representert. Aktørene i et slikt forum vil kunne komme til enighet om aktuelle innsatsområder eller strategier og i noen grad kunne implementere løsningene selv i egne styringslinjer.

Konsekvenser

Saken har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for fylkeskommunen.

Fylkesrådets innstilling til vedtak

1. Fylkestinget i Nordland mener det er behov for opprettelse av en nasjonal enhet for karriereveiledning.
2. Oppgavene til et nasjonalt fagorgan som skissert i rapporten, støttes i hovedsak. Fylkestinget mener det ikke er behov for et nytt forvaltningsorgan. Det forutsettes videre at arbeid med kompetanseutvikling og forskning ikke fratrukkes nåværende instansers ansvar for feltet. Det er viktig at organet arbeider for at nasjonale instanser kan bidra i et økonomisk spleiselag i fylkene.
3. Fagorganets størrelse er foreslått unødvendig stort. Fylkestinget mener det er viktig at en slik etablering ikke går på bekostning av statlige ressurser til fylkene for etablering av en helhetlig, tverretattlig og livslang tjeneste for karriereveiledning.
4. Fagorganet må ha en nær tilknytning til både Kunnskapsdepartementet og Arbeids- og Inkluderingsdepartementet. Enheten bør likevel ligge på nivå under aktuelle direktorater.

5. Fagorganet anbefales primært lagt til Arbeids- og velferdsdirektoratet – alternativt til Vox. Fylkestinget forutsetter at den nasjonale enheten for karriereveiledning lokaliseres utenfor Oslo-området.
6. Det er behov for et nasjonalt kontakt- og dialogforum som kan gi innspill til fagorganets arbeid overfor de respektive departementene og fagmiljøene ute i fylkene. Fylkeskommunene og partnerskapene må være bredt representert i forumet.

Bodø den, 08.09.2009

Odd Eriksen
fylkesrådsleder
sign

Trud Berg
fylkesråd for utdanning
sign

Vedlegg:
Rapport: Nasjonalt fagorgan for karriereveiledning